

Sygn. akt I ACa 797/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Kłos (spraw.)
Sędziowie:	SSA Alicja Myszkowska SSO del. Elżbieta Zalewska - Statuch
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Olejniczak

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2013 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. S. (1)**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej w W.**

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 15 kwietnia 2013r. sygn. akt I C 1744/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda P. S. (1) kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

I ACa 797/ 13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Płocku zasądził od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powoda P. S. (2) kwotę 50.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałej części, zniósł wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Płocku kwotę 2.500 zł tytułem części opłaty od pozwu. Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny uznaje za własne:

W dniu 25 października 2004 r. w wyniku wypadku drogowego, spowodowanego przez kierowcę ubezpieczonego od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym zmarł ojciec powoda. Powód w chwili wypadku miał 16 lat, uczestniczył w identyfikacji ciała ojca. Powód był silnie związany z ojcem, razem spędzali wolny czas, pomagał ojcu w pracy. Był z nim silniej związany, niż z matką. Do chwili obecnej odczuwa brak ojca. Po śmierci ojca powód nie chciał się uczyć, źle się czuł ponieważ uważał, że otoczenie obserwuje go.

Kierujący pojazdem mechanicznym, który spowodował wypadek, został prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 12 maja 2010 r. w sprawie II K 1034 / 07 skazany za ten czyn.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd pierwszej instancji uznał powództwo za uzasadnione. Z uwagi na datę śmierci ojca powoda, nie znajduje zastosowania art. 446 § 4 k.c., który obowiązuje od dnia 3 sierpnia 2008 r. W ocenie tego Sądu, strona pozwana ponosi jednak odpowiedzialność za krzywdę powoda na podstawie art. 448 k.c. Odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego Sąd Okręgowy uznał, że więź emocjonalna łącząca osoby bliskie jest dobrem osobistym, a więc doznany na skutek śmierci osoby bliskiej uszczerbek może być także następstwem naruszenia jej relacji między osobą zmarłą a jej najbliższymi. W ocenie Sądu pierwszej instancji, właściwą kwotą z tytułu zadośćuczynienia jest kwota 50.000 zł, zważywszy na bliskie relacje powoda ze zmarłym ojcem, młody wiek powoda i nasilenie jego przeżyć związanych z utratą ojca.

Powyższy wyrok zaskarżył pozwany w części uwzględniającej powództwo. Zarzucił naruszenie prawa materialnego - art. 24 i 448 k.c. w zw. z art. 34 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm. dalej jako: „ustawa z 2003 r.”) przez zasądzenie zadośćuczynienia na rzecz powoda w kwocie 50.000 zł. W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie znajduje uzasadnienia. Zgodnie z treścią art. 34 ust. 1 ustawy z 2003 r., z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za powstałą szkodę jest zatem uzależniony od zakresu odpowiedzialności ubezpieczonego - posiadacza lub kierującego pojazdem. W razie gdy wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia spowodowanego ruchem pojazdu mechanicznego nastąpi śmierć poszkodowanego, osobom pośrednio przez to poszkodowanym przysługują roszczenia odszkodowawcze z art. 446 k.c. w tym roszczenie o zadośćuczynienie, którego podstawę normatywną stanowi § 4 powołanego wyżej przepisu. Ta regulacja stanowi wyjątek od zasady, że roszczenia odszkodowawcze zostają przyznane jedynie osobom bezpośrednio poszkodowanym. W niniejszym stanie faktycznym śmierć poszkodowanego nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. tj. przed datą wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731), która wprowadziła do art. 446 k.c. § 4. Wbrew jednak apelującemu, odpowiada on za krzywdę powoda z tym, że podstawę tej odpowiedzialności stanowi art. 23 i 24 w zw. z art. 448 k.c. Więż emocjonalna łącząca osoby bliskie jest dobrem osobistym, którego naruszenie, wynikające ze śmierci najbliższego rodzi ból, uczucie osamotnienia i krzywdy. Całokształt tych doznań może być rekompensowana w postaci zadośćuczynienia, którego podstawę normatywną stanowi art. 448 k.c. (tak SN m. in. w wyroku z 14.1.10 r., IV CSK 307/09, OSNC - ZD 2010, nr 3, poz. 91, uchwałe z 22.10.10 r., III CZP 76/10, Biul. SN 2010, nr 10, s. 11 i z 13.7.11 r., III CZP 32/11, Biul. SN 2011, nr 7, s. 9). Pogląd ten Sąd Apelacyjny w obecnym składzie podziela.

Przesłanką odpowiedzialności z art. 448 k.c. jest nie tylko bezprawne, ale i zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego (por. wyrok SN z 12.12.02 r., V CKN 1581/00, OSNC 2004, nr 4, poz. 53). Świadczy o tym systematyka kodeksu cywilnego, przepis ten bowiem został umieszczony wśród przepisów o czynach niedozwolonych bez wskazania podstaw i przesłanek odpowiedzialności, jak również bez wyszczególnienia przesłanek egzoneracyjnych. Biorąc jednak pod uwagę, że sprawca wypadku w którym zginął ojciec powoda został skazany prawomocnym wyrokiem, wina sprawcy nie może rodzić wątpliwości w świetle art. 11 k.p.c.

Nie można również uznać, że zasądzona przez Sąd pierwszej instancji kwota 50.000 zł jest sumą nieadekwatną do rozmiaru krzywdy. Powód stracił ojca w wieku 16 lat. Jest to wiek w którym dojrzewający chłopiec szczególnie potrzebuje kontaktu z ojcem. Stanowi on dla niego nie tylko oparcie, dając poczucie stabilizacji, ale jest także wzorcem zachowań, kształtującym pożądane postawy moralne. W niniejszym stanie faktycznym było bezspornym, że powoda łączyły silniejsze więzi emocjonalne, niż z matką. Nie można również pominąć faktu, że powód brał udział w identyfikacji zwłok ojca, co potęgowało traumatyczne przeżycia. Z drugiej strony, za obniżeniem kwoty z tytułu zadośćuczynienia przemawiał stosunkowo długi, albowiem sięgający prawie 8 lat okres czasu, który upłynął od śmierci ojca do wystąpienia z przedmiotowym powództwem. Okres ten nie tylko w sposób naturalny wpłynął na złagodzenie cierpień, ale również umożliwił powodowi osiągnięcie stabilizacji życiowej. W tych warunkach suma przyjęta przez Sąd pierwszej instancji jest kwotą odpowiednią do rozmiaru krzywdy. Z tych względów należało uznać apelację również w tej części za nieuzasadnioną.

Mając powyższe względy na uwadze, jak również treść art. 385 k.p.c., należało orzec jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1

k.p.c., kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.